

KvK Governance of Adaptation in de Zuidwestelijke Delta

KvK Projectendag, 7 april 2011 Amersfoort

Centre of Excellence: governance of climate adaptation

Dr. Patrick Huntjens, Coördinator, WUR

Consortium Governance of Climate Adaptation

Universiteit Utrecht

Samenstelling consortium

Wageningen Universiteit	Prof. dr. ir. Katrien Termeer Dr. Art Dewulf Dr. Patrick Huntjens (coördinator)
Vrije Universiteit	Prof. dr. Frans Berkhout Prof. dr. Daan van Soest Dr. Dave Huiteema
Erasmus Universiteit	Prof. dr. ing. Geert Teisman Dr. Arwin van Buuren
Universiteit Utrecht	Prof. dr. Marleen van Rijswick Prof. dr. Peter Driessen
Radboud Universiteit	Prof. dr. Pieter Leroy Dr. Sander Meijerink Dr. Mark Wiering

Buitenlandse partners

- Prof. Andrew Jordan, University of East Anglia
- Prof. Bernd Siebehühner, Carl von Ossietzky University, Oldenburg
- Dr. Per Olsson, Stockholm Resilience Center

Governance

Formele en informele interacties tussen maatschappelijke organisaties, burgers, bedrijven en (vele) overheden gericht op maatschappelijke probleemoplossing:

- Sturingsactiviteiten van publieke en private partijen
- Economische, communicatieve en juridische mechanismen
- (Institutionele) structuren, instrumenten en processen

Een bijzonder governance vraagstuk

- Multi-level, multi-sector, multi-actor
- Beleidsdomein in ontwikkeling
- Kennisintensief
- Inherente onzekerheden
- Uiteenlopende percepties
- Korte termijn acties op basis lange termijn visies
- Overschrijdt vertrouwde grenzen

Scope onderzoek

Het in samenwerking met (hotspot) partijen ontwikkelen en testen van vormen van governance (structuren, instrumenten, processen)

- die bijdragen aan het ontwikkelen van kwalitatief goede adaptatiestrategieën met grote kans op implementatie
- die de adaptieve capaciteit van de samenleving vergroten
- die legitiem, effectief en robuust zijn
- die het leren over grenzen bevorderen en benutten

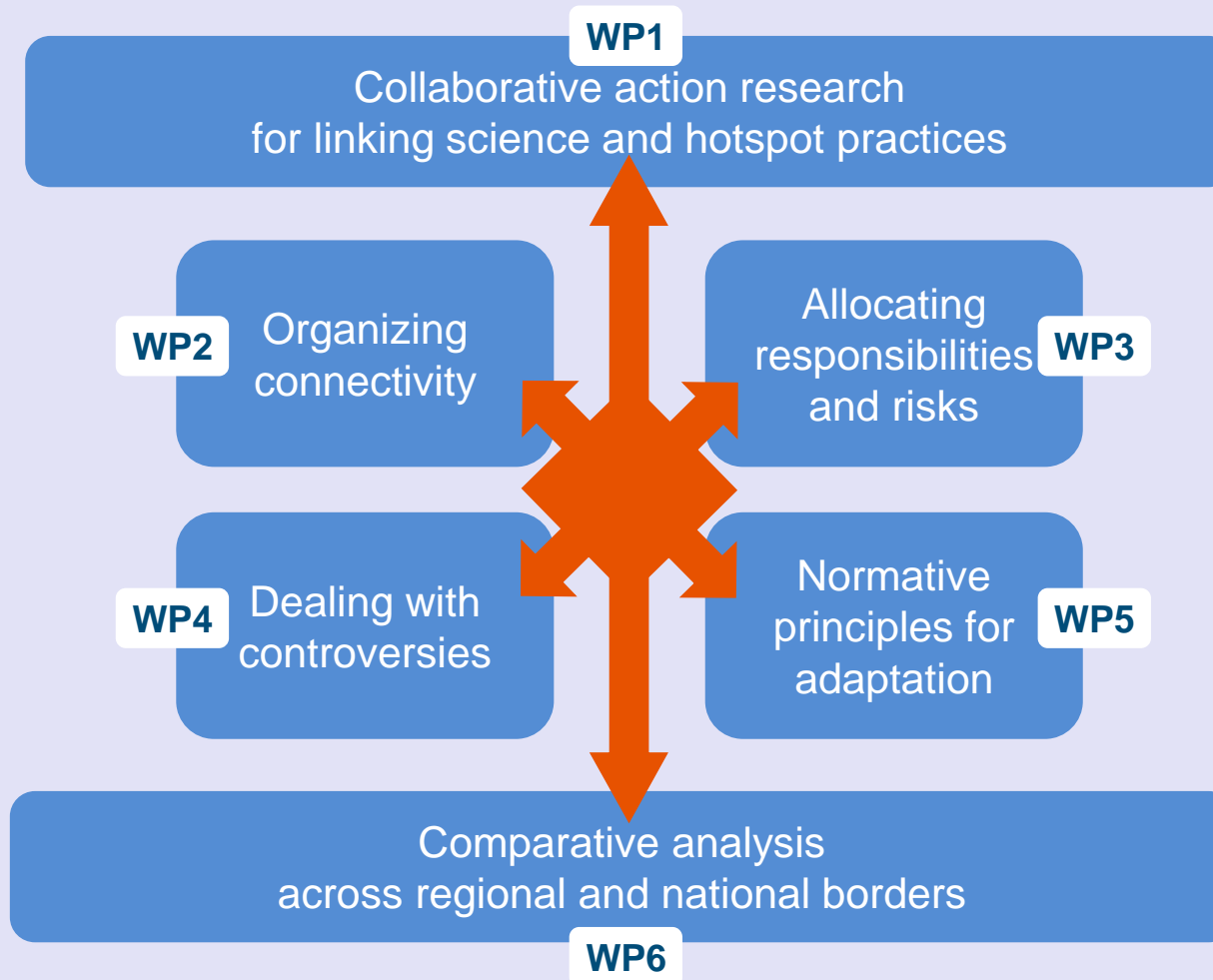

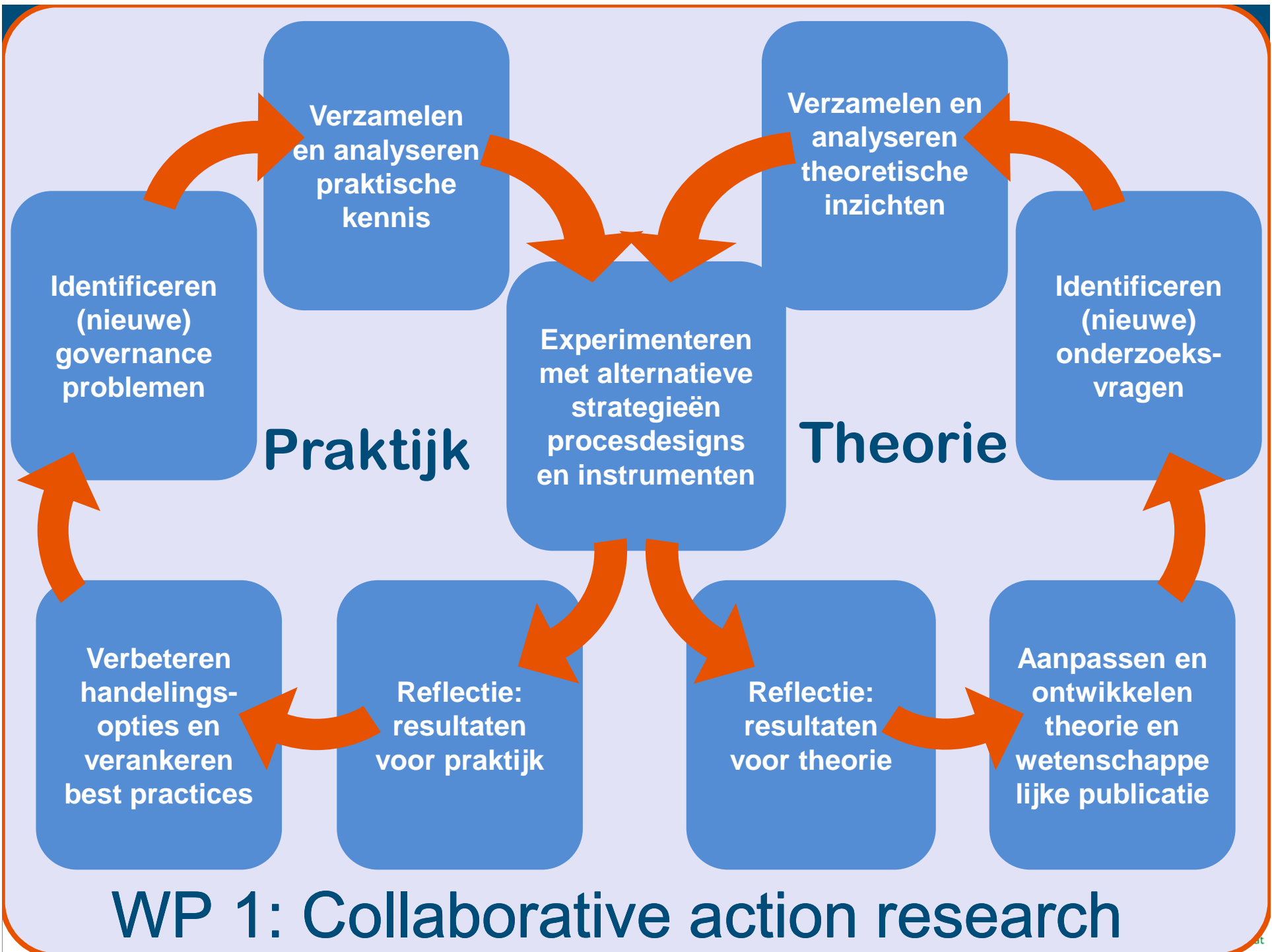
Kernvragen

- Hoe is, in het gefragmenteerde veld, verbinding en synergie te organiseren tussen partijen?
- Welke structuren en instrumenten, gericht op de (re)allocatie van risico's en de (her)verdeling van verantwoordelijkheden zijn kansrijk?
- Hoe is tot kwalitatief goede besluitvorming te komen in een context van onzekerheden, uiteenlopende percepties en betwiste kennis?
- Welke normatieve principes zouden leidend moeten zijn voor de governance van adaptatie, waar ontstaan spanningen en hoe daarmee om te gaan?

Governance of adaptation to climate change

Governance in Zuidwestelijk Delta

3 onderzoeksprojecten:

- Publiek:

Multi-level governance

- Snijvlak publiek – privaat:

Publieke en/of private arrangementen

- Privaat:

Privaat aanbod van klimaatdiensten

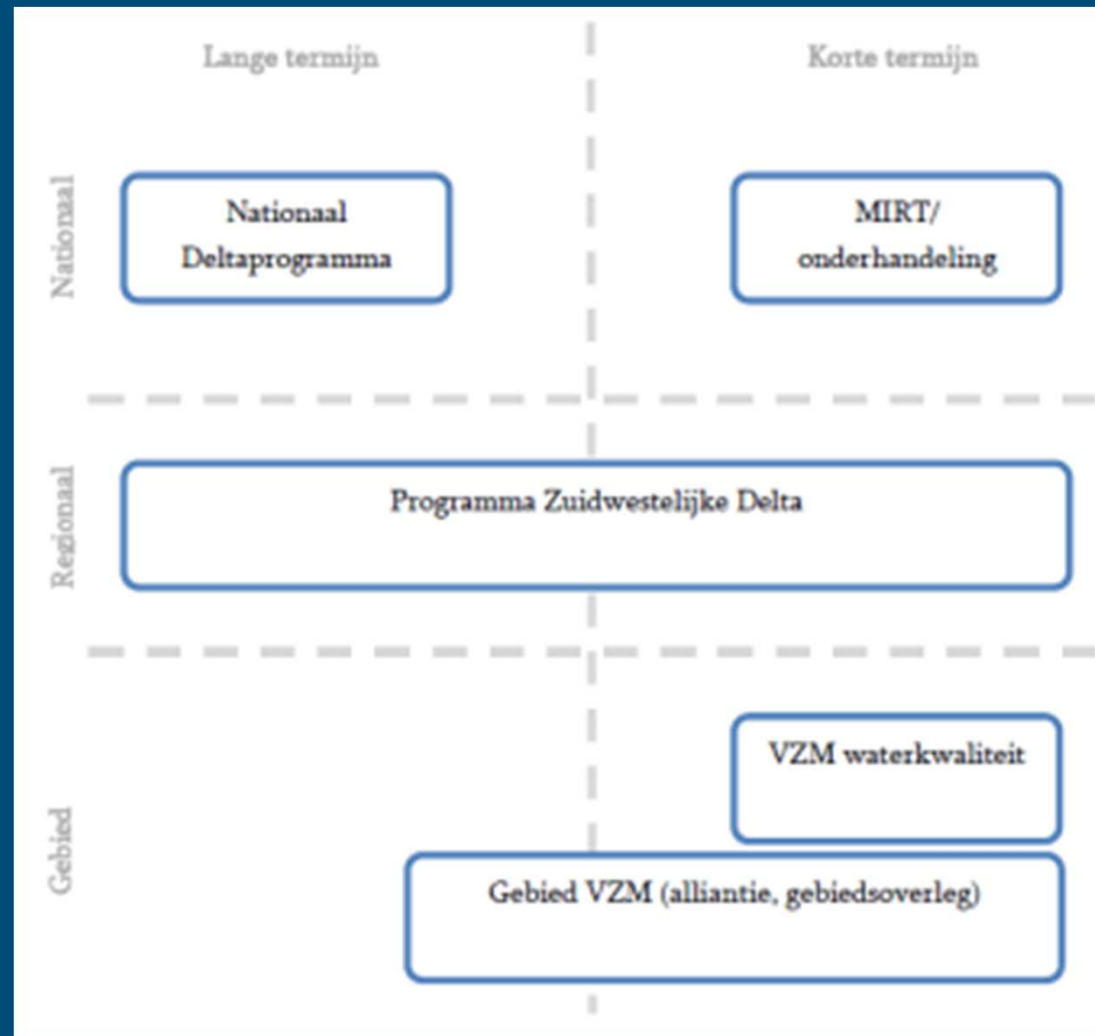

Multi-level governance

- Onderzoeker: Jitske Verkerk, EUR
- Begeleider: Dr. Arwin van Buuren, EUR
- Casus: regionale programma Zuidwestelijke Delta > zowel korte termijn als een lange termijn opdracht
- Focus: project waterkwaliteit Volkerak-Zoommeer > op welke wijze wordt verbinding gelegd tussen regionaal en gebiedsniveau

Multi-level governance

Multi-level governance

- Participatie
 - Participatieproces lange termijn
 - Stakeholderdatabase
- Verbinding korte – lange termijn
 - ‘No-regret’
 - Meedenken over procesontwerp
- Schakelen op schaalniveaus:
 - Rijn/Maas deltabeslissing
 - Vergelijking Rivieren, Rijnmond-Drechtsteden

Planning

- 2010-2014: Monitoring programma Zuidwestelijke Delta
- 2010-2013/4: Procesontwerp lange termijn (ontwerp en analyse)
- Medio 2011: VZM waterkwaliteit (documentenanalyse en interviews)
- Eind 2011: Eerste analyse VZM – programma ZWD korte/lange termijn – MIRT/NDP
- PM: Deltaprogramma (documentanalyse en interviews) (planning afhankelijk van andere cases)

Mogelijk tweede ronde:

- Medio 2012: VZM waterkwaliteit (stand van zaken en interviews)
- Eind 2012: Analyse VZM – programma ZWD korte/lange termijn – MIRT/NDP

Publieke en/of private arrangementen

Heleen Mees (Universiteit Utrecht)

Promoter: prof. Peter Driessen

WAGENINGEN UNIVERSITY
WAGENINGEN **UR**

Consortium Governance of Climate Adaptation

Probleemdefinitie

- De automatische reflex is dat de overheid bepaalde verantwoordelijkheden op zich dient te nemen, zoals:
 - Kennisontwikkeling en verspreiding
 - Garanderen van de nationale veiligheid tegen overstromingen
 - Compensatie van schade etc.

 - Betrokkenheid van private partijen levert ook voordelen:
 - Verbetering van de efficiëntie
 - Meer innovatiekracht
 - Legitimiteit voor beleid en maatschappelijk draagvlak
 - Denk aan PPS constructies in stedelijke vernieuwing en infrastructuur
- Relevante vraag of de voordelen van private betrokkenheid zich in de praktijk voordoen bij klimaatadaptatie, en welke sturingsarrangementen dan voorstelbaar zijn

Onderzoeksdoel

Exploratie van de mogelijke arrangementen voor water gerelateerde klimaatadaptatievraagstukken en de reikwijdte van private betrokkenheid:

- Analyseren van bestaande verantwoordelijkheidsverdelingen tussen publieke, private en publiek-private actorenconstellaties
- Verklaren van deze verantwoordelijkheidsverdelingen
- Evalueren van de effectiviteit van deze sturingsarrangementen
- Verkennen van nieuwe sturingsarrangementen

Onderzoeksmethodiek

Internationaal vergelijkend case-studie onderzoek

Adaptatiethema	Casus	Omschrijving adaptatie problematiek
Zoetwater-voorziening	Volkerak Zoommeer (hotspot Zuidwestelijke Delta)	Alternatieve zoetwatervoorziening voor boeren als gevolg van verzilting van het Volkerak Zoommeer
Waterberging	Groene daken Rotterdam (hotspot Regio Rotterdam)	Groene daken voor de opvang en berging van overvloedig regenwater (en tegengaan van hittestress)
Waterveiligheid	Heijplaat Rotterdam (hotspot Regio Rotterdam)	Adaptief bouwen in buitendijks gebied

Casus Volkerak Zoommeer

- Verbreding van de case: van sec landbouwprobleem met overwegend publieke verantwoordelijkheid (I&M en waterschappen) naar integraal probleem met publieke en mogelijk private verantwoordelijkheid
- Integrale benadering: integratie van adaptatie binnen een breed scala van initiatieven/belangen:
→ Aansluiting bij gebiedsontwikkelingsproject Waterpoort
- Zoetwatervoorziening, gerelateerd aan:
 - Toerisme/recreatie
 - Bio-based economy
 - Waterfront ontwikkeling
 - Natuur/cultuur

Planning Casus Volkerak Zoommeer

Oriënterende analyse-fase:

- Stakeholder analyse & desk research
- Interview ronde met stakeholders vanaf najaar 2011

Ontwerpde fase:

- Multi-stakeholder workshop(s) begin 2012
 - Doel:
 1. Ontwikkeling van alternatieve arrangementen (inhoud)
 2. Creatie van begrip en vertrouwen onder stakeholders (proces); draagvlak voor een gezamenlijke oplossing
 - Fasen:
 - Gezamenlijke identificatie van condities en hun invloed op bepaalde overwegingen
 - Gezamenlijk bepalen van de meest relevante overwegingen
 - Gezamenlijk een haalbare verantwoordelijkheidsverdeling maken voor de verschillende fasen van het beleidsproces

Privaat aanbod van klimaatdiensten

Justin Dijk (VU Amsterdam)

Promoter: prof. Daan van Soest

WAGENINGEN UNIVERSITY
WAGENINGEN UR

Consortium Governance of Climate Adaptation

Casus: Water vasthouden aan de bron

Doel: Voorkomen van regionale overlast/overstromingen

- Tijdelijke opslag (piek)regenwater in (West-)Brabant (bovenstrooms)
- Publiek goed:
 - Preventie van wateroverlast/schade aan natuurgebieden en stedelijke gebieden (benedenstrooms (bv. beekdalen, Dommel, Mark)
 - Minder (vaak) aangewezen waterbergingsgebieden nodig (minder kosten)

Middel: Private initiatieven van boeren in (West-)Brabant

- Investeringskosten om klimaatdiensten aan te bieden
 - Installatie/onderhoudskosten van bijv. knijpstuwen of een omwalling
 - Nadelig grondwaterpeil (alternatieve kosten: opportunity costs)
- Subsidiëren van boeren ter compensatie van verschillende kosten

Belangrijk: Heterogeniteit in private kosten en (mogelijke) baten!

Hoe realiseren we zo veel mogelijk aanbod van (blauwe) diensten met een beperkt budget?

Project: Water vasthouden aan de bron

Pilot Woensdrecht

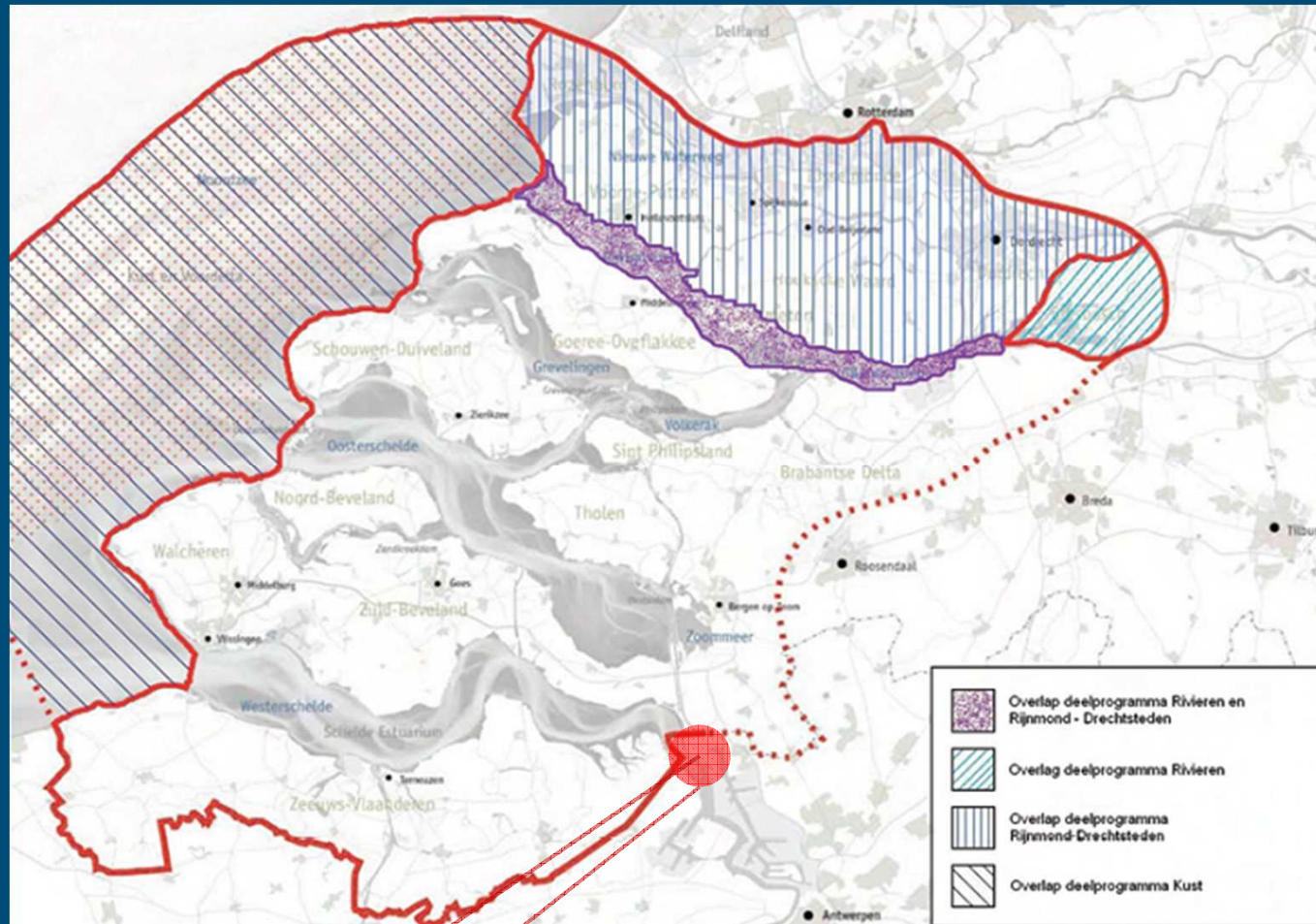

WAGENINGEN UNIVERSITY
WAGENINGEN UR

Consortium Governance of Climate Adaptation

Zuidwestelijke Delta

Pilot Woensdrecht

WAGENINGEN UNIVERSITY
WAGENINGEN UR

Consortium Governance of Climate Adaptation

Onderzoek

- Hoe realiseren we zo veel mogelijk waterdiensten met een beperkt budget?
- Probleemsetting: Verschillende kosten en baten om land in te zetten voor klimaatdiensten
- Informatieprobleem:
 - Private partijen hebben meer informatie over kosten dan sturende partijen
 - Verschillende alternatieve kosten (hoge vs. lage kostentypes)
 - Prikkel om hoge kosten te melden bij (simpele) subsidies
 - > Laag claimt hoog kostentype te zijn: meer subsidie, meer winst!

Oplossen van informatie probleem

- Waarheidsgetrouw mechanisme
 - Kosten naar waarheid
 - Meerdere mechanismen mogelijk
 - Hier: Uniforme prijs veiling (met drempelwaarde)
 - > Theorie: waarheidsgetrouw mechanisme: hoge kostentypes vragen hoge subsidies, lage kostentypes vragen lage subsidies
 - > Empirisch: Goede prestaties, veel gebruikt, makkelijk te begrijpen

- Wat verwachten we te vinden?
 - Biedgedrag in veilingen
 - > Als waarheidsgetrouw:
 - Biedingen dichtbij investerings- en alternatieve kosten van boeren

- Hoe te testen: Vergelijk biedingen met landprijzen en andere (waarde)karakteristieken van land (bv. taxatierapporten of gewasprijzen)!

Onderzoeksopzet

- Stap 1: Studenten (Virtuele uniforme prijs veiling)
- Stap 2: Studenten (Echte veiling, dezelfde studenten)
- Stap 3: Boeren (uniforme prijsveiling)
- Stap 4: Vergelijk experimentele resultaten met landwaardes en andere waardekaracteristieken (lage waarde = laag subsidiebod)
 - Is de uniforme prijs subsidieveiling waarheidsgetrouw?
 - Ja: Goed mechanisme om subsidies efficiënt te verdelen!
 - Nee: Alternatief mechanisme (andere problemen?)

Praktische informatie

Contactpersonen:

- Justin Dijk, promotie-onderzoeker VU-IVM

Email: justin.dijk@ivm.vu.nl

- Carla Michielsen (ZLTO, Zeeland): natuurvriendelijke oevers
- Bart Bardoel (ZLTO, Noord-Brabant): water vasthouden aan de bron

Colofon

Website:

www.knowledgeforclimate.nl/governanceofadaptation

Email onderzoekscoördinator:

Patrick.huntjens@wur.nl

WAGENINGEN UNIVERSITY
WAGENINGEN UR

Consortium Governance of Climate Adaptation

